

Sygn. akt: I C 569/18 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2018 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Piasecka
Protokolant:	stażysta Karolina Ziółkowska

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2018 roku w Człuchowie

sprawy

z powództwa Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K.

przeciwko M. B.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej M. B. na rzecz powoda Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 660,00 zł (słownie: sześćset sześćdziesiąt złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, a w razie zmiany ustawowych odsetek za opóźnienie – z tymi odsetkami,
- oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- zasądza od pozwanej M. B. na rzecz powoda Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 237,75 zł (słownie: dwieście trzydzieści siedem złotych siedemdziesiąt pięć groszy) tytułem kosztów procesu,
- wyroкови nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 569/18 upr.

UZASADNIENIE

Powód – Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K. wniósł pozew do Sądu Rejonowego (...) przeciwko M. B. o zapłatę kwoty 880,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 sierpnia 2015 roku do dnia 24 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że umową cesji z dnia 24 października 2016 roku nabył od (...) sp. z o.o. (wcześniej (...) sp. z o.o.) wierzytelności przysługujące tej spółce w stosunku do pozwanej, wynikające z umowy pożyczki zawartej w dniu 8 sierpnia 2015 roku z cedentem na kwotę 500,00 złotych, za pośrednictwem platformy internetowej należącej do cedenta. Jednocześnie z zawarciem pierwszej umowy pożyczki, strony zawierały umowę ramową pożyczki, która określała zasady i warunki zawierania wszystkich umów pożyczek. Pozwana zgodnie z w/w wymienioną umową pożyczki – przed wypłaceniem przez cedenta środków pieniężnych w umówionej wysokości na wskazane przez pozwanego konto bankowe – dokonała weryfikacji swoich danych osobowych, akceptacji warunków umowy oraz warunków spłaty zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki. W tym celu zrealizowała czynności weryfikacyjne zgodnie z umową ramową pożyczki, tj. prawidłowo wypełniła formularz rejestracji, potwierdziła podany numer telefonu komórkowego, podała indywidualny kod (...), przesłany na numer telefonu komórkowego i została przekierowana do zabezpieczonego serwisu usług płatniczych za pośrednictwem aplikacji KontoConnect. Powód podkreślił, że pozwany w momencie składania wniosku o udzielenie pożyczki, musiał zaakceptować warunki umowy pożyczki, w tym kwotę pożyczki oraz kwotę prowizji, a także ewentualne koszty związane z nieterminową spłatą pożyczki. Po przejściu w/w procedury do pozwanego została przesłana umowa pożyczki wraz z formularzem informacyjnym na wskazany przez pozwanego adres e-mail, która pozwany obowiązany był podpisać i odesłać do cedenta. Pozwany w przedmiotowym stanie faktycznym nie uczynił.

W dniu 8 sierpnia 2015 roku cedent wypłacił środki pieniężne zgodnie z zawartą umową pożyczki. W skład całkowitego kosztu pożyczki wchodziły: kapitał pożyczki w wysokości 500,00 złotych, prowizja za udzielenie pożyczki 150,00 złotych oraz opłaty dodatkowe za monity telefoniczne i pisemne w wysokości 230,00 złotych. Pozwany na rachunek cedenta nie dokonał żadnej wpłaty. Ponadto całość zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki miała zostać uregulowana do dnia 23 września 2015 roku.

W dniu 2 listopada 2016 roku powód wezwał pozwanego do dobrowolnego uregulowania zobowiązania. Podkreślił nadto, że dochodzi od pozwanego również odsetek ustawowych za opóźnienie w spłacie pożyczki, żądając ich zapłaty od dnia wymagalności tj. po upływie terminu do spłacenia świadczenia.

Postanowieniem z dnia 28 maja 2018 roku, wydanym w sprawie VI Nc-e (...), Sąd Rejonowy (...) stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

Pozwana – M. B. nie stawiła się na termin rozprawy, nie zajęła stanowiska w sprawie i nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na udzielaniu pożyczkobiorcom pożyczek w sposób i na warunkach określonych w umowie ramowej pożyczki zawartej na czas nieokreślony. Umowa ramowa pożyczki była zawierana z zastosowaniem środka porozumiewania się na odległość. Na podstawie tej umowy pożyczkodawca miał udzielać pożyczkobiorcy kolejnych pożyczek na wniosek pożyczkobiorcy, warunki kolejnych umów pożyczek miały być potwierdzane pożyczkobiorcy na piśmie lub przesyłane mu drogą elektroniczną. Pożyczki miały być udzielane w kwotach od 300,00 do 3.000,00 złotych w pełnych złotych na okres od 7 do 30 pełnych dni, bieg okresu pożyczki rozpoczynał się w kolejnym dniu roboczym po dacie przekazania pożyczki na rachunek bankowy pożyczkobiorcy.

Pożyczkobiorca mógł wnioskować o pierwszą pożyczkę rejestrując się i tworząc konto użytkownika na stronie internetowej (...) podając szereg informacji dotyczących swoich danych osobowych. W celu zawarcia umowy koniecznym było dokonanie czynności rejestracyjnych szczegółowo opisanych w umowie ramowej pożyczki. W celu potwierdzenia rejestracji pożyczkobiorca był zobowiązany do wniesienia opłaty rejestracyjnej w wysokości 0,01 zł lub 0,50 zł przekazem na rachunek bankowy pożyczkodawcy lub do zalogowania się do własnego konta bankowego z użyciem aplikacji pożyczkodawcy – S.. Opłata za obsługę wniosku rejestracyjnego nie podlegała zwrotowi pożyczkobiorcy i nie stanowiła również dochodu pożyczkodawcy.

Oплата rejestracyjna nie była wymagana w momencie skorzystania przez pożyczkobiorcę z alternatywnego rozwiązania, tj. aplikacji (...)umożliwiającej darmową weryfikację danych do przelewu bankowego.

W celu potwierdzenia rejestracji pożyczkobiorca zobowiązany był do wniesienia opłaty rejestracyjnej przekazem na rachunek bankowy pożyczkodawcy lub do zalogowania się do własnego konta bankowego z użyciem aplikacji pożyczkodawcy – (...) Powinna ona zostać zapłacona przekazem z tego samego rachunku, na który zostanie wypłacona pożyczka.

Dokonanie powyższych czynności wskazanych w umowie ramowej przez pożyczkobiorcę należało pożytywać jako akceptację warunków wynikających z treści umowy.

Po otrzymaniu umowy ramowej pożyczki, pożyczkobiorca był zobowiązany do przesłania podpisanych i kompletnych dokumentów umowy ramowej pożyczki, na adres pożyczkodawcy, korzystając z zaadresowanej koperty zwolnionej z opłaty pocztowej, którą otrzymał, nie później niż w terminie 7 dni od otrzymania ich od pożyczkodawcy.

Pożyczkobiorca miał również prawo otrzymać, na wniosek, bezpłatny projekt umowy ramowej pożyczki, jeżeli w ocenie pożyczkobiorcy, spełnia on warunki do udzielenia mu pożyczki przez pożyczkodawcę.

Kwota pierwszej i każdej kolejnej pożyczki była przekazywana na rachunek bankowy pożyczkobiorcy bezzwłocznie po przesłaniu pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę elektronicznego powiadomienia o decyzji w sprawie wniosku o pożyczkę, formularza informacyjnego wraz z harmonogramem spłat oraz terminem spłaty pożyczki za pośrednictwem wiadomości SMS i/lub za pośrednictwem wiadomości e-mail.

bezsporne, nadto dowód: wydruk z ramowe umowy pożyczki k. 21 – 24v.

Pożyczkodawca mógł przesłać pożyczkobiorcy będącemu w zwłoce wezwanie do zapłaty w formie pisemnej i/lub w formie wiadomości e – mail. Wówczas pożyczkobiorca zostanie obciążony za wezwanie do zapłaty w formie pisemnej lub/i wiadomości e – mail kwotami w wysokości po 20,00 złotych (každorazowo) za przesłanie pierwszego, drugiego, trzeciego i czwartego wezwania do zapłaty po odpowiednio 3, 6, 9 i 12 dniach kalendarzowych od daty upływu terminu do spłaty pożyczki oraz 150,00 złotych za przesłanie piątego wezwania do zapłaty po 15 dniach kalendarzowych od daty upływu terminu spłaty pożyczki.

dowód: wydruk z ramowe umowy pożyczki § 6 k. 23.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. sporządziła projekt umowy ramowej pożyczki pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. a pozwaną M. B.. Sporządzony projekt umowy ramowej pożyczki został opatrzony tylko podpisem złożonym w imieniu pożyczkodawcy.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. sporządziła również wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy pożyczki, formularz informacyjny dotyczący umowy pożyczki udzielonej na podstawie ramowej umowy pożyczki zawierający również harmonogram spłaty pożyczki i potwierdzenie realizacji przekazu pieniężnego na kwotę 500,00 złotych.

dowód: wydruk umowy ramowej pożyczki – k. 21 – 24v, wzór oświadczenia k. 25, formularz informacyjny k. 26 – 28, potwierdzenie k. 29.

Powódka – M. B. nie uiszcza na poczet pożyczki żadnej wpłaty.

przyznane

W dniu 24 października 2016 roku w K. pomiędzy powodem a (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. została zawarta umowa przelewu wierzytelności, na mocy której cedent przeniósł na cesjonariusza – powoda -

wierzytelności w stosunku do podmiotów wymienionych w wykazie wierzytelności - Załączniku nr 1a i 1 b dołączonym do umowy.

dowód: umowa przelewu wierzytelności – k. 16 – 18.

Pismem z dnia 2 listopada 2016 roku skierowanym do pozwanego, poinformowano, że na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 24 października 2016 roku powód Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K. nabył od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. należności w wysokości 880,00 złotych wraz z umownymi odsetkami. Przy czym wyżej wymienione wierzytelności wynikają z umowy pożyczki z dnia 8 sierpnia 2015 roku o numerze 5ippoh na kwotę 500,00 zł, a pozostało do zwrotu na dzień sporządzenia niniejszego pisma 958,11 złotych. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 958,11 złotych wraz z dalszymi odsetkami, wynikającymi z umowy pożyczki z dnia 8 sierpnia 2015 roku.

dowód: pisma z dnia 2 listopada 2016 roku wraz z potwierdzeniem nadania – k. 19 - 20.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Pozwana – M. B. nie stawiała się na termin rozprawy, nie wypowiedziała co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu, jak również nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy pod jej nieobecność. Uzasadniało to zatem, stosownie do treści art. 339§2 kpc, uwzględnienie podstawy faktycznej powoda i w konsekwencji wydanie wyroku zaocznego. Podkreślić przy tym należy, że wydanie wyroku zaocznego może nastąpić tylko wówczas, gdy Sąd rozpoznający sprawę, nie ma żadnych uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie. Niezależnie bowiem od ustalenia podstawy faktycznej Sąd jest zawsze zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny natomiast wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwa, gdyż w tym zakresie nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973, III CRN 59/73). Przepis art. 339 § 2 k.p.c. ustanawia bowiem domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczących okoliczności faktycznych w wypadku bezczynności pozwanego, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Domniemanie to dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe. Podkreślić przy tym należy, że ten wyjątkowy przepis nie może być wykładany rozszerzająco (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, Legalis). Zatem sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 07 czerwca 1972 r. III CRN 30/72, 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, 06 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, 15 września 1967 r., III CRN 175/67).

Treść przepisu art. 339 § 2 k.p.c. wskazuje, iż domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda nie obowiązuje, jeżeli budzą one uzasadnione wątpliwości lub zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Z brzmienia przepisu wynika, że chodzi tu o kwalifikowaną postać wątpliwości, a mianowicie muszą być one uzasadnione. Te uzasadnione wątpliwości mogą powstać np. gdy podane w pozwie okoliczności stają w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi (art. 228 § 1 k.p.c.) lub faktami znanymi sądowi urzędowo (art. 228 § 2 k.p.c.) Uzasadnione wątpliwości mogą też powstać w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie do stanu faktycznego sprawy są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego itp. (por. komentarz do art. 339 k.p.c. pod redakcją Zieliński - system Legalis).

Dlatego też w przypadku, gdy Sąd poweźmie wątpliwości co do zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Wówczas należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości co do faktów

bądź ustalenia, czy powód zmierza do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973r. III CRN 59/73, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96).

Z powyższych przyczyn obowiązkiem strony powodowej jest dołączenie do pozwu dowodów, które umożliwią Sądowi weryfikację twierdzeń pozwu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 kpc. Brak jakichkolwiek dokumentów powoduje, że przytoczone okoliczności budzą wątpliwości co skutkuje oddaleniem powództwa - nawet przy biernej postawie strony pozwanej - gdyż nie jest możliwym przyjęcie za prawdziwych twierdzeń pozwu. Tym bardziej, że z treści art. 3 k.p.c. wynika obowiązek stron i ich pełnomocników do przedstawiania dowodów istotnych w sprawie.

W toku niniejszego procesu strona powodowa powinna udowodnić zarówno zasadność, jak i wysokość określonej wierzytelności. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia przy tym dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradyktoryjności) w procesie, po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Ponadto, zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, obowiązek wskazania dowodów potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest - czy też nie jest - dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu. Podkreślić również należy, że zasada kontradyktoryjności winna być całkowicie zachowana zwłaszcza wówczas, gdy strony korzystają z pomocy profesjonalnych pełnomocników.

Powód wywodził swoje roszczenia z wierzytelności powstałej w związku z niewywiązaniem się przez pozwaną M. B. ze zobowiązania wynikającego z ramowej umowy pożyczki nr (...), zawartej z poprzednikiem prawnym powoda, a na podstawie której pozwana otrzymała kwotę 500,00 złotych. Spłata tego zobowiązania wraz z wszystkimi dodatkowymi kosztami w łącznej wysokości 650,00 złotych miała nastąpić do dnia 7 września 2015 roku.

Na potwierdzenie powyższych okoliczności powód przedłożył umowę sprzedaży wierzytelności wraz z wydrukiem z załącznika 1b, umowę ramowa pożyczki, wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy pożyczki, formularz informacyjny dotyczący umowy pożyczki oraz potwierdzenie realizacji przekazu pieniężnego.

Analiza zapisów umowy oraz pozostałych dokumentów odnoszących się do opisanej w pozwie umowy pożyczki, w ocenie Sądu, daje podstawy do przyjęcia, że strony faktycznie łączyła wskazana umowa pożyczki na podstawie, której pozwana M. B. otrzymała określoną kwotę.

Podkreślenia wymaga, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (art. 720 § 1 k.c.).

W ujęciu kodeksu cywilnego umowa pożyczki jest umową darmą (grzecznościową). Umowa ta może jednak zostać zawarta także pod tytułem odpłatnym. W tym przypadku świadczenie biorącego pożyczkę polega zwykle na zapłacie odsetek (art. 359 k.c.).

W przedmiotowej sprawie zobowiązania obu stron przedmiotowej umowy pożyczki zostały określone przez same strony zgodnie z przewidzianą w art. 353¹ k.c. zasadą swobody umów. Pożyczkobiorca zobowiązał się do zwrotu kapitału pożyczki, kosztów uzyskania pożyczki, kosztów postępowania windykacyjnego oraz umownych odsetek.

Jednakże, w ocenie Sądu, szereg postanowień wskazanej umowy pożyczki budzi uzasadnione wątpliwości, gdyż postanowienia te kształtują wzajemne obowiązki stron w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają interesy pożyczkobiorcy, dotyczy to w szczególności regulacji dotyczących ustanowienia zabezpieczenia oraz wskazanego w umowie sposobu naliczania kosztów postępowania windykacyjnego.

Konstrukcja przedłożonej umowy jednoznacznie wskazuje bowiem, że została ona sporządzona przez profesjonalny podmiot zajmujący się udzielaniem pożyczek i czerpiący z tego tytułu konkretne dochody. Dlatego też pozwany winien być traktowany jako konsument w rozumieniu przepisu art. 22¹ k.c., co zobowiązuje sąd do dokonania oceny zgłoszonego roszczenia również w świetle przepisów o ochronie konsumentów, w tym regulacji art. 385¹ – 385³ k.c.

Przez działanie wbrew dobrym obyczajom przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego rozumie się w judykaturze wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku; rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza zaś nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. m. in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, Biul.SN 2005, Nr 11, poz. 13, z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 297/05, Biul.SN 2006, nr 5-6, poz. 12, z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06, LEX nr 395247).

Ocena rzetelności określonego postanowienia wymaga zatem rozważenia indywidualnego rozkładu obciążeń, kosztów i ryzyka, jakie wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadania jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałyby zastrzeżone. W kontekście tak pojmowanych przesłanek oceny analizowanego postanowienia umowy, nie można było nie dostrzec braku równowagi kontraktowej stron, skoro podmiot występujący jako pożyczkodawca, a jednocześnie przedsiębiorca, narzucił podmiotowi oznaczonemu jako pożyczkobiorca, a jednocześnie konsumentowi wszystkie warunki umowy, w tym także i te dotyczące kosztów czynności upominawczo-windykacyjnych. Nie sposób jest również mówić o ekwiwalentności świadczeń, albowiem te dodatkowe opłaty upominawczo-windykacyjne zdecydowanie poza te granice wykraczają. Trudno z racjonalnego punktu widzenia zaakceptować, wskazane w umowie koszty wezwań i windykacji, oderwane od jakichkolwiek realiów i związanych z tym potrzeb, w sytuacji kiedy strona powodowa w żaden sposób nie wykazała, aby w istocie powstały czynności je generujące.

W konsekwencji część żądania pozwu obejmująca opłaty dodatkowe za monity telefoniczne i pisemne w wysokości 230,00 złotych, wynikające z § 6.4 postanowień umowy (20,00 zł i 150,00 zł) budzi poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi.

Przepis art. 385¹ § 1 k.c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Norma prawna zawarta w przepisie kolejnego paragrafu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Natomiast przepis kolejnego paragrafu stanowi, że ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z przepisem art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Należy zauważyć, że analogiczne opłaty windykacyjne, jak wymienione w złożonej umowie pożyczki, uznane zostały w wielu orzeczeniach Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule naruszające zbiorowe interesy konsumentów, czyli klauzule niedozwolone. Przykładowo wymienić można orzeczenia wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych UOKIK pod numerami 4090, (...), dotyczące opłat za wezwania do zapłaty, czy wypowiedzenia umowy. W konsekwencji także w niniejszej sprawie opłaty windykacyjne należy uznać w świetle art. 385³ pkt 16-17 k.c. za klauzule niedozwolone. Zdaniem sądu charakter tych opłat wskazuje, że w istocie opłaty te traktowane są przez pożyczkodawcę jako kara umowna za nieterminową spłatę pożyczki przez pożyczkobiorcę. Opłaty te niewątpliwie pozostają w sprzeczności z regulacją art. 483 § 1 k.c. przewidującego karę umowną na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania świadczenia niepieniężnego. Zawierając wskazane ustalenie odnośnie zgody na obciążenie opłatami wskazanymi w umowie pożyczkodawca narzucił w istocie pożyczkobiorcy karę umowną za opóźnienie w spłacie pożyczki (świadczenia pieniężnego), przy określeniu bardzo krótkiego terminu spłaty udzielonej pożyczki, od której co do zasady wyrażonej w art. 481 § 1 k.c. mogą przysługiwać odsetki, a nie kara umowna. Naliczenie opłat za przesłanie pisemnych monitów zawierających wezwania do zapłaty w związku z nieterminową spłatą pożyczki w wysokości kilkukrotności opłaty za przesyłkę poleconą, przy czym bez wskazania obowiązku przesłania takiego monitu przesyłką poleconą, podczas gdy koszt sporządzenia wezwania i nadania przesyłki może wynieść maksymalnie kilka złotych, należy uznać za nieekwiwalentne i niedozwolone.

Należy również zauważyć, że podobne regulacje zawarte są w Dyrektywie nr 93/13/ EWG, która wprowadza ochronę konsumentów przed nieuczciwymi postanowieniami umownymi. W wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2013 r. C- 488/11 przyjęto, że „Art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że nie pozwala on sądowi krajowemu, jeżeli stwierdził on nieuczciwy charakter postanowienia dotyczącego kary umownej w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, na ograniczenie się, do czego upoważnia go prawo krajowe, do obniżenia przewidzianej przez nie kwoty kary umownej obciążającej tego konsumenta, lecz zobowiązuje go do zwykłego niestosowania rzeczowego postanowienia wobec konsumenta.”

Wprawdzie w niniejszej sprawie wprost nie ma mowy o karze umownej, jednak opłaty windykacyjne wymienione w pozwie stanowią podobne obciążenie, co wymaga analogicznej oceny. W świetle przepisów o ochronie konsumentów wskazane powyżej opłaty za nieterminową spłatę pożyczki przez pożyczkobiorcę należy uznać za nadużycie, bowiem powód nie wykazał, by faktycznie poniósł jakiegokolwiek wydatki z tego tytułu. Nie ulega wątpliwości, że zastrzeżony w umowie obowiązek poniesienia takich dodatkowych obciążeń, które nie odnoszą się do głównego świadczenia konsumenta, daje pożyczkodawcy dodatkowe nieuzasadnione i nieekwiwalentne świadczenie kosztem konsumenta. Wskazane postanowienia umowne jako niezgodnione indywidualnie z konsumentem, naruszają klauzulę dobrych obyczajów, w oparciu o wskazane powyżej przepisy nie wiążą zatem konsumenta.

W przedmiotowej sprawie powód wskazał w pozwie, że część dochodzonego roszczenia zawiera opłaty dodatkowe za monity telefoniczne i pisemne w kwocie 230,00 złotych, które w ocenie Sądu, stanowią klauzule niedozwolone, czyli nie są wiążące dla konsumenta (art. 385¹ § 1 k.c.). Należy przy tym zauważyć, że strona powodowa dochodząc od pozwanej zapłaty kwoty 230,00 złotych tytułem podjętych działań windykacyjnych, nie zaoferowała w tym zakresie żadnego materiału dowodowego, który pozwoliłby Sądowi weryfikację roszczenia w tym zakresie pod kątem ilości wykonanych monitów telefonicznych i pisemnych oraz jednostkowych kosztów poniesionych z tytułu faktycznego wykonania tych czynności windykacyjnych. Powód przedłożył bowiem tylko jedno potwierdzenie nadania korespondencji kierowanej do pozwanej zawierającej wezwania do zapłaty i zawiadomienie o dokonaniu cesji wierzytelności. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że koszt takiej korespondencji oscyluje w granicach kwoty 10,00 złotych. Dlatego też, w ocenie Sądu, żądanie powoda w zakresie działań windykacyjnych było zasadne jedynie w zakresie kwoty 10,00 złotych.

Niewątpliwym bowiem jest, że gospodarzem procesu cywilnego jest powód, który kierując do sądu określone żądanie ma obowiązek wykazać zarówno jego zasadność, jak i wysokość wskazując w przypadku wyroku zaocznego jedynie wszelkie niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie. Przy czym okoliczności te nie mogą budzić

uzasadnionych wątpliwości albo też zostać przytoczone w celu obejścia prawa. W przeciwnym bowiem wypadku naraża się on na negatywne konsekwencje procesowe.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu, roszczenie powoda jest zasadne, ale jedynie w zakresie kwoty 660,00 złotych oraz w zakresie odsetek ustawowych i odsetek ustawowych za opóźnienie. Dlatego też w pozostałej części, jako nieuzasadnione i nieudowodnione podlegało ono oddaleniu.

O odsetkach za opóźnienie w spełnieniu zasądzonego świadczenia pieniężnego sąd orzekł w oparciu o przepis art. 481 § 1 i 2 k.c., mając na uwadze również łączące strony regulacje umowne.

W sytuacji, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 100 zd. 1 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia pomiędzy stronami tych kosztów.

Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 317,00 złotych (270,00 zł – wynagrodzenie fachowego pełnomocnika + 17,00 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa + 30,00 zł – opłata sądowa od pozwu). Roszczenie powoda zostało uwzględnione w 75%, zatem koszty procesu powinny obciążać pozwanego w 75% (317,00 zł x 75% = 237,75 zł].

W konsekwencji powodowi przysługiwał od pozwanego zwrot kosztów procesu w kwocie 237,75 zł, o czym sąd postanowił w punkcie 3 wyroku.

Zgodnie z treścią art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny.

Wobec powyższego Sąd postanowił w punkcie 4 wyroku zaocznego.